

137 . Vătava | Județ: Mureș | Punct: Cetățele | Anul: 2013

Anul: 2013

Cod RAN: 120147.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană târzie

Categorii sit: Apărare (construcții defensive)

Autori: Daniel Cioată, Ötvös Koppány-Búlcsú, Nicoleta Man, Szilamér-Péter Pánczél, Coralia-Dorina Bonta

Instituții: Muzeul Județean Mureș, Muzeul Județean Mureș, Muzeul Județean Mureș, Muzeul Județean Mureș, Muzeul Județean Mureș

Raport

Comuna Vătava este situată în partea de nord – est a județului Mureș, la graniță cu județul Bistrița – Năsăud și la aproximativ 60 km de municipiul Tîrgu – Mureș. Din punct de vedere geografic, zona este caracterizată de dealuri submontane aflate în imediata apropiere a munților Călimani.

Situl arheologic a fost identificat în extravilanul satului Vătava, la aproximativ cinci km nord de vatra satului, în urma unei periegeze realizate în toamna anului 2011. Cu această ocazie a fost observată o structură de pământ de formă patrulateră (aprox. 15 x 15 m) delimitată de un șanț și un val de pământ. Pe latura estică, șanțul a fost substituit de albia unui pârâu. Descoperirea întâmplătoare a unei monede de bronz de epocă romană a putut determina apartenența culturală și cronologică a sitului.

Aceste elemente asociate cu găsirea într-o zonă învecinată a unor fibule romane precum și apropierea de castrul roman de la Brâncovenești (aflat la 15 km) au determinat interpretarea structurii amintite ca fiind rămășițele unui turn roman. Amplasat pe marginea unui platou cu altitudinea de peste 800 m, punctul oferă o bună vizibilitate asupra văilor apropiate precum și asupra văii Mureșului, până dincolo de Brâncovenești și municipiul Reghin (aflat la aprox. 35 km).

Prin cercetările de evaluare s-a dorit încadrarea cronologică mai exactă a obiectivului arheologic, verificarea elementelor de fortificație (șanț și val), relațiile stratigrafice dintre ele precum și verificarea interiorului acestui perimetru.

Metodele utilizate au fost, într-o primă fază, cele non-intruzive și anume periegeze, fotografiile aeriene și prospecțiuni geofizice.

Prospecțiile geofizice au evidențiat o zonă cu o mai mare concentrare de piatră în colțul sud-vestic al structurii. Astfel a fost trasată o secțiune de 23 x 2 m, orientată est - vest, în apropierea valului sudic și care secționează șanțul de apărare, valul de pe latura vestică, interiorul structurii și se termină aproape de valul estic (delimitat în exterior de pârâul amintit mai sus).

Îndepărtarea stratului vegetal a dus la apariția primelor fragmente ceramice care au confirmat faptul că avem de-a face cu un obiectiv roman, mai exact cu un turn fortificat.

Șanțul antic, secționat între metrii 1,40 – 3,16 era umplut cu pietre și bolovani de râu căzuți din zona valului. Îndepărtarea pietrelor a scos la iveală un lut de culoare roșiatică, amestecat cu pietricele de râu și fără material arheologic. Foarte probabil, la acest nivel am atins fundul șanțului antic. Între metrii 3,5 – 6,5, urmează panta vestică a valului de pământ plină la rândul său de același tip de pietre alunecate.

Pe muchia valului cu extindere spre interiorul incintei, mai exact între 7,80 – 9,80 m și cu o lățime de 1,20 m (pornind de la profilul sudic) a apărut o pată de arsură delimitată de o structură de piatră de râu cu o lățime de aproximativ 1 m. Materialul arheologic găsit în acest loc a fost reprezentat de o serie de fragmente ceramice de mici dimensiuni. Grosimea pământului ars era de 5 – 10 cm iar dedesubt nu se aflau decât pietre acoperite cu lut. Foarte probabil structura amintită reprezenta dărâmătura turnului propriu-zis. Acesta

avea o fundație de pietre de râu, legată cu lut peste care se suprapunea elevația din lemn. Zona cu pământ și arsură aparținea de interiorul turnului, care se pare că a ars în momentul distrugerii. Amplasarea acestuia în interiorul incintei este destul de interesantă fiind poziționat în colțul sud – vestic, lipit (sau extrem de apropiat) de cele două laturi ale valului.

Un alt complex arheologic, care trebuie menționat, este cuptorul de mici dimensiuni găsit în capătul estic al secțiunii. S-au păstrat o parte a pereților, cu o lățime maximă de 50 cm (la nivelul de antic de călcare), gura de alimentare orientată către nord și camera de ardere de formă circulară, cu diametrul de 50 cm.

Identificarea turnului roman de la Vătava, corelarea sa cu unitatea militară de la Brâncovenești precum și surprinderea principalelor elemente de fortificație și construcție, la care se adaugă cuptorul precum și materialul arheologic găsit (ceramică de uz comun în special) reprezintă primele rezultate ale evaluării de teren din anul 2013.

Informații suplimentare online

[Raportul 5280 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapservet Cimec.ro](#)
